

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๕

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง

ศาลปกครองกลาง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชบัญญัติรณนัต พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๑ (๔) และมาตรา ๖๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องสอด (บริษัท แกร็บแท็กซี่ (ประเทศไทย) จำกัด) ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๐๑/๒๕๖๑ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องสอดและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายพูนศักดิ์ ขาวสุวรรณ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องกรมการขนส่งทางบก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และอธิบดีกรมการขนส่งทางบก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองกลางว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพขับรถรับจ้างสาธารณะ (รถแท็กซี่) ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติรณนัต พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีให้ผู้ร้องสอดนำรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (รถป้ายดำ) รับจ้างขนส่งผู้โดยสารโดยผิดกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีรายได้ลดลง

- ๒ -

ระหว่างการพิจารณาคดี ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเรียกผู้ร้องสอดเข้ามาในคดี ผู้ร้องสอดโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติรณยศ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ... (๔) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง” เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลในการใช้รถยนต์ ทั้งที่การจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องบัญญัติโดยชัดแจ้งในพระราชบัญญัติรณยศ พ.ศ. ๒๕๒๒ การออกกฎกระทรวงดังกล่าวเป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยไม่ผ่านกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ และการห้ามนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปประกอบอาชีพรถยนต์รับจ้างผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพ บทบัญญัติดังกล่าวชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๑ (๔) เป็นองค์ประกอบความผิดในทางอาญาของมาตรา ๖๐ เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ... มาตรา ๒๑ ... ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท” เป็นบทบัญญัติที่ไม่มีความชัดเจนและกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล เนื่องจากไม่มีการกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดตามมาตราดังกล่าว บทบัญญัติดังกล่าวชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

ศาลปกครองกลางเห็นว่า ผู้ร้องสอดโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติรณยศ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) และมาตรา ๖๐ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ซึ่งศาลปกครองกลางจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องสอดไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องสอดเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติรณยศ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) และมาตรา ๖๐ เฉพาะส่วนที่บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ... มาตรา ๒๑ ... ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท” ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ซึ่งศาลปกครองกลางจะใช้บังคับแก่คดี และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์แห่ง

- ๓ -

การพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งข้อมูลพร้อมเอกสารหลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

บุคคลที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งข้อมูลพร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

๑. อธิบดีกรมการขนส่งทางบกและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า กระทรวงคมนาคมเคยเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำรถยนต์ส่วนบุคคลมาใช้ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารผ่านแอปพลิเคชันหรือระบบอื่นใด พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารผ่านแอปพลิเคชันหรือระบบอื่นใด พ.ศ. ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมใช้อำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๑๐) และ (๑๘) ประกอบมาตรา ๒๑ (๔) ตรากฎกระทรวงดังกล่าว เพื่อออกหลักเกณฑ์ให้นำรถยนต์ที่จดทะเบียนเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลมาใช้รับจ้าง แต่ร่างกฎกระทรวงทั้งสองฉบับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าเป็นการออกกฎกระทรวงที่เกินอำนาจของกฎหมายแม่บทตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กระทรวงคมนาคมจึงมิได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔)

๒. ผู้ร้องสอดจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า ผู้ร้องสอดดำเนินการทางทะเบียนรถยนต์รับจ้างผ่านแอปพลิเคชัน Grab ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้ว

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า กรณีมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ต่อไปหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องสอดในศาลปกครองกลางกล่าวอ้างในคำร้องว่า พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) ที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง เป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลในการใช้รถยนต์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงโดยไม่ผ่านกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนแล้วปรากฏว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีนี้ กระทรวงคมนาคมไม่มีการออกกฎกระทรวงใดที่อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติ

- ๔ -

รณนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๔) จึงเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นหลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญ
สั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง และเมื่อยังไม่มี
การออกกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จึงไม่มีองค์ประกอบ
ที่จะเป็นบทกำหนดโทษตามความในมาตรา ๖๐ เฉพาะส่วนที่บัญญัติให้ระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท
แก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ (๔) ดังที่ผู้ร้องสอดกล่าวอ้าง กรณีไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญ
จะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ
ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

- ๕ -

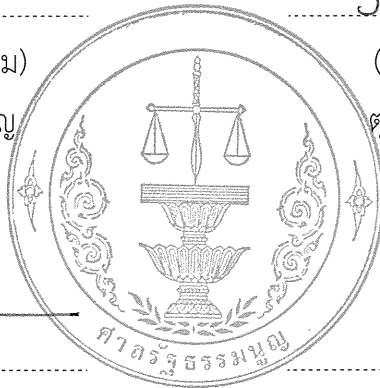
(คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๖)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ